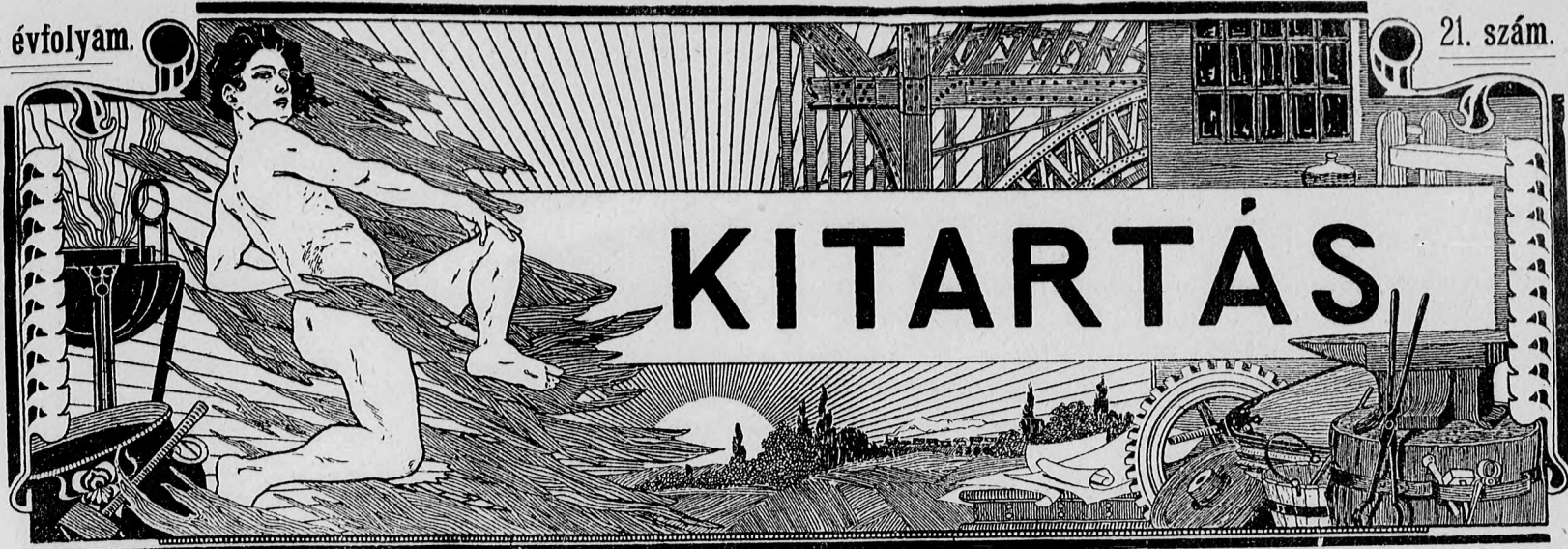

1900. május hó 27-én.

II. évfolyam.

21. szám.

Társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap.

MEGJELENIK VASÁRNAPONKINT.

Előfizetési díj:
Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . .24 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

Felolvasó szerkesztő:
SZENTESSY GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VIII. ker., Köztemető-út 3. sz.
Telefon szám 58-61.

Felkérjük tisztelt tagjainkat, hogy a Szerkesztői üzeneteket nagy figyelemmel olvassák el és pedig azért, mert a beküldött összegeknél felmerült többletről vagy hiányról ott értesítjük tagjainkat, azonfelül a legtöbb kérdésre ott válaszolunk.

Az első segély.

A végzet útjai kiszámíthatatlanok. Ki tudja, mely perczen ereszkedik Isten sulyos keze reánk, ki tudja, mely pillanatban végeztetett el rólunk odafenn, hogy Isten magához szólít bennünket?

Ime azok közül, akik tavaly májusban, tehát a legelső napokban csatlakoztak hittel és bizalommal a »Kitartás« zászlója alá, azok közül a munkás derék emberek közül, az egyik már gyászba borult. Hitvest veszített el, gyermekeinek anyját, feleséget, családanyát, ki életének osztályosa, sorsának részese volt. Micsoda megrendítő csapás! Micsoda véghetetlen fájdalom! De a fájdalmak közepette, kezét nyújtá a »Kitartás«, s a legrövidebb idő alatt kiutalványozta számára a második évben a feleség elhalálása esetére neki járó 300, azaz háromszáz koronát.

Lesz legalább miből tisztességesen eltakarítani a drága halott földi maradványait. Nem kell uzsorás kezekhez folyamodnia, nem kell adósságcsinálással kezdenie a szomorú magános életet.

Csak az tudja, aki már hitvest veszített, micsoda segítség a kétségbeesés, a legnagyobb zavar pillanatában az a segély, amelyre a »Kitartás« minden tagja igényt tarthat.

Azóta már újabb hitves-halálozásokat jelentettek be, amelyek szintén a legrövidebb idő alatt el lesznek intézve.

Alább közöljük az első halálsegélyről kiállított hiteles nyugtát:

Nyugta

mely szerint nőm, szül. Ivászk Mária folyó évi május hó 3-án történt elhalálása folytán a »Kitartás« kölcsönösen segélyező-egyesület igazgatóságától nekem e czimen járó **300 azaz háromszáz korona elhalálási segélyt a mai napon hiány nélkül felvettem**, mit is ezennel nyugtatok.

Kelt Kőrösmezőn, 1900. május hó 10-én.

Kropf Emil,
előmunkás.

Igazolom, hogy Kropf Emil előmunkás, a M.-Szigeti osztály-mérnökségnek IX. pályafelvigyázó-vonalán van alkalmazva.

Zemir, 1900. május 15.

Szigeti György,
pályafelvigyázó.

Látta az előjáróság
Kőrösmező, 1900. május 16.

Kiss Lajos.

(P. H.)

Rusz János,
bíró.

Az istentagadó.

Irta: Karczag Vilmos.

Domonkos Ernőről azt tartották, hogy előbb-utóbb mint vallási őrző fog bekerülni a bolondok házába.

Mert igazán tulhajtotta a dolgot.

Hiszen más istenfélő ember is eljár a templomba vasárnap és ünnepnapokon, keresztet vet magára, ha feszületet lát a Megváltó véres alakjával, nem káromkodik hiába, s este, reggel elimádkozza a Miatyánkot, megköszönve az Isten végtelen áldását és az Ur újabb áldásáért könyörögve.

Ennyivel tartozik az ember a lelkinyugalmanak, a házi tűzhelyének, melyet kell hogy a vallásosság ihlete lebegjen körül, a környezetének, melynek jó példákon kell okulnia.

Hanem amit Domonkos Ernő cselekszik, az már nem ájtatosság, hanem őrzőség. A felesége, akit halálra gyötör a bolondériáival s aki elkeseledésében már profanizálja az egész dolgot, azt mondja inkább szitkozódva, mint panaszkodva, hogy belekapaszkodott az Ur isten üstökébe s azt ránczálja estétől reggelig, reggeltől estélig.

— Meg fog örülni. Bizonyosan belebolondul. Már most sincs ki egészen. . . . Örökösén a papokkal trafikál, a hálószobája hasonlatos egy czifra román oltárhoz, alig áll szóba az olyan emberrel, aki nem az ő vallásán van, az inge alatt egy tenyérnyi nagyságu nehéz keresztet czipel, mint akár-melyik római püspök, gyónni jár s a legkisebb vétésről is számot ad a gyóntató atyának, s kitélik tőle, hogy közelebb meztláb búcsúra megy Mária-Pócsra. Ez mind igen szép dolog. Hanem okos, intelligens, művelt embernek egyéb tenni valója is akadhatna, mint az örökös imádkozás. . . . Ha szölok neki s szép szóval arra kérem, hogy többet járjon a hivatalába s kevesebbet a templomba, s hogy a papokon kívül más jó barátot is tőrjön meg maga körül, rám ordít, hogy én hitetlen istenkáromló vagyok.

Mondom a panaszolkodó szép kis asszonykának, hogy talán még sem úgy lesz az egészen, mert hisz' azt hallottam, hogy van valaki, akit minden mennybéli üdvösségénél is jobban szeret.

Elpirult.

— De úgy látom, hogy magácska féltékeny.

— Bolondság, csak nem hiszi tán? . . .

— De bizony hiszem. Azt hiszem, hogy irigy szemekkel nézi, hogy az ura megosztja a szerelmét. Csak fele idejét juttatja a feleségének, fele az Istené, csak fél szerelmet ad, a másik felét az égbe küldözgeti. A felesége szép piros ajkainak édes csókját nem neki köszöni meg, hanem az Istennek, akinek ezekért a földi élvezetekért halálát rebeg. Ha valamelyes felfordulás van a házban, más emberfia úgy végzi, hogy vagy bocsánatot kér, vagy bocsánatot ad, de ő azt is az Istenre bizza, mondván: »Bocsásson meg neked az Isten«.

A szép asszonyka sirásra fakadt.

— Ugy van, ugy. Pedig nem mindig volt ilyen. Kikapós, jókedvű, mulató ember volt, de amióta a papok hatalmába került, azóta egészen elhanyagol engem. . . . De tudom Istenem, nem tart sokáig. Vagy én, vagy a papok. Válasszon köztünk.

* * *

És csakugyan feltette a kérdést az ura előtt: vagy ő, vagy a papok.

— De ne bolondozz, édes.

— Ennek a fele se bolondság.

— Csak nem mondd komolyan?

— De a legkomolyabban. Meguntam ezt az életet. Vagy megelégszel az ájtatosságból annyival, amennyivel más magadformájú ember, vagy itt hagylak. Akkor azután imádkozhatol a papjaidal éjjel-nappal szünet nélkül.

— Istenkáromló vagy, Mariska.

— Nem igaz, nem vagyok. Én is imádom az Istent, s elvégzem az ájtatosságot reggel, este. De azt csak ne hitesd el velem, hogy az Isten azt kívánja, hogy az ember hanyagolja el hivatalát, ott-honát, feleségét, szeretteit a templomért, s úgy jár-káljon ég felé fordított szemekkel, mint valami barátságába öltözött vezeklő. A világ kinevet. Maholnap a gyerekek is nyelvöltögetve mutogatnak utánad az utczákon. S utánam is. »Az ott a felesége«. Nem, nem, nem akarom! Vagy, vagy!

Ernő odafordult egy a falon függő kép felé:

— Ne hallgass reá, édes Jézusom, nem tudja, mit cselekszik.

Aztán odasietett Mariskához, átölelte karcsu derekát, s hizelegve, édeskés mosolygással szólt hozzá:

— Ne beszélj így, édes kis madaram. Nem illik az a csunya beszéd a te édes szádba. Meg nem is igaz az, hogy te engem olyan könnyű szerrel el tudnál hagyni, csak azért az egy nagy bűnömért, hogy kivüled még a hitemet is szeretem. . . .

Aztán türelmetlenül járt fel s alá a szobában s aggódva nézett hol a szentképre, hol Mariska duzzogó ábrázatára.

Hónapok óta hallgatja már a folytonos szemrehányásokat, de hiába. Imádj a feleségét, nem tudna élni nélküle, s ha egyszer szakításra kerülne a sor közte és Mariska között, érzi, hogy inkább golyót röpítene agyába, mintsem hogy lemondjon róla.

Pedig ez a szakítás, mint valami fergeteg, mely összetiporja a verőfényes nyári szép napot, mindennap ott kísért. El-elborul, sötét lesz, mennydörög, villámok cikáznak. Kisebb-nagyobb lármával, megfélemlítéssel elvonul. De egyszer mégis csak pusztítva, zuzva, kavargva, felhőszakadást, árvizet teremtvé, fog leszakadni s akkor aztán a villáma felgyújtja a ház fedelét, az árvize meg elmossa még a ház helyét is. Nem marad még csak hirmondója se.

Mikor ez a rémes kép megjelenik az Ernő lelkében, akkor megint csak a templomba siet, ahol térdre hull az oltár előtt: »Segíts meg, mindenható Istenem, édes Jézusom.« Megcsókolgatja az oltárterítő csücskét s virágot tesz az Üdvözítő lábaihoz.

A szép asszony meg duzzogva, neheztelve, haraggal, mint aki rövidséget szenved, azt mondja:

— A Juliska férje (ez a Juliska a legjobb barátnője) ilyenkor a felesége lábai elé borul és . . . — Eh, mit, vége! Ez így tovább nem tarthat!

Lábaival toporzékol s apró ökleivel döngeti az asztalt.

— Jobb, ha elválunk. Eredj te jobbra, én megyek balra.

Domonkos nem veszi komolyan a fenyegetőzést. Hallotta már ő azt sokszor. A készülő fergeteg most is nyári zivatarnak nézi. Majd kitisztul. Szinte megmosolyog, mikor az asszony rakosgatni kezd, mint midőn az ember hosszú utra indul.

— Csak maradj angyalom — mondja tréfál-

kozva, — majd elmegyek én. Kár volna itt hagynod ezt a szép lakást. Mit csinálnék én itt egyedül ebben a ménkő nagy házban. Téged jobban megillet az. Te majd azután is élheted világodat, nekem egy kis hónapos szobácskában is jó lesz. Én meghuzom magam egy kis zugban . . .

— Kár ám tréfára fogni a dolgot. Én gyülölöm, utálom magát. Sohase is szerettem, és kereken kijelentem, hogy válni akarok. Még ma összeszedek itt mindent, ami az enyém, amit a szülei háztól hoztam és még ma elmegyek innen. Nem akarok tovább önnel egy fedél alatt maradni. Nem, nem, nem! Érti?

Meghökken a komoly hangra Domonkos. Olyan természetű ember, akinél az átmenet a tréfából a legsötétebb indulatba pillanat műve. Csak a szentkép előtt jámbor, azonkívül akaratos, ideges, hirtelen haragu. Látja, hogy az asszonyka összeszedi a ruháit a szekrényből, az ékszereket, leánykori emléktárgyakat s szépen sorjába berakosgat mindent a nagy kofferokba, amiket a cselédek a padlásról czipeltek le. Az a nagy vaspántos láda előkerül, amelyik a városszerte híres stafirungot szállította ezelőtt négy esztendővel az uj fészekbe.

— Mariska! Ha elmegy, én főbe lövöm magam! Hallod?

Mint a hogy az az aranyozott kandalló nem felel, ép oly néma maradt az asszonyka is. Mintha nem hallotta volna, csak folytatja a dolgát tovább némán, szótlanul.

— Mariska! — ordit újra a dühödt férj, s megragadja felesége két karját — Mariska, hallod? Ha elmegy, főbe lövöm magam.

Keserű, gunyos mosoly villan át a szép asszony ajkain.

— Dehogy lövi. Az Isten nem veszi magához azok lelkét, akik maguk vetnek véget életüknek.

Kegyetlen válasz volt ez nagyon, s talán keresztényietlen is. De Mariska érezte, — öntudatlan érzés volt ez — hogy másként nem beszélhet. Egy néma fohász szállott föl lelkéből az égbe: »Ne halld meg édes jó Atyám a káromlásaimat. Bocsásd meg nagy bűnömet, hiszen nem ellened szólok én, csak az ő megtévedt lelkét szeretném megmenteni.«

— Mariska, hallgass reám . . .

— Nem akarok hallani semmit. Hagyjon el!

* * *

Domonkos nem ölte meg magát, amint az előre látható volt, pedig az asszonyka csakugyan hazament a szülei házhoz, hanem ahelyett ő is összeszedte, ami összeszedni valója volt a lakásban és elutazott Abbaziába nyugalmat élvezni és beteg lelkét gyógyítani.

Igy telt el vagy két hét. Ernőt pap barátjai vigasztalták kenetes szavakkal meg az irás malasztjával, és csaknem az egész napot a templomban töltötte, térden állva, könyörögve az Istenhez, hogy térítse vissza eltántorodott hitvese szívét ő hozzá.

Volt egy-két jó barátja, akik megmagyarázták neki, hogy ebben az ügyben nem várhatja a megoldást az égből. Sőt ellenkezőleg. Mariska kész visszamenni az elhagyott házba, ha Ernő a következőkre kötelezi magát:

»templomba csak vasárnap és ünnepnapokon jár;«

»a fölösleges szent tárgyak a lakásból eltávolíttatnak. Megmarad a Madonna-kép, egy Krisztus-

kép, egy szentelt víztartó, és az ezüst kereszt. Ennyi elég a legmegrögzöttebb istenhivőnek is;«

»a meglevő végrendelet, melyben már az esetleges örökség is oda van ígérve egyházi célokra, megsemmisítettik;«

végezetül:

»minden bűnét ezután csakis a feleségének gyónja meg.«

— Nem, nem, nem! Ezerszer nem. Inkább így akar élni, elhagyottan, mint a bolygó zsidó, de istentagadó nem lesz.

— Te számár, — mondták neki — hiszen azért imádkozhatol eleget s csak szivesebben gyónol feleségednek, mint valami bortól elhízott, ránczos képű vén papnak. Csak gondold meg, a vezeklésed mindjárt egy ilyen négyszemközti gyónással kezdődhetik. A ti szép, tiszta, fehér kis hálószobátokban egyedül lesztok ketten, csak egyedül, és te annak az aranyos, bájos, kívánatos szép kis menyecskének a fülébe sugod nagy bűnödöt, amiért hogy el kellett válnotok. Gondold meg, hogy ő akkor feloldoz a bűneid alól, penitenciát ad, és . . . teringtét . . .

* * *

Ernő egész éjjel ezt a bájos, izgató képet látta maga előtt. Csaknem az egész éjszakát félig ébren töltötte. Azt a gyónási jelenetet kifestette, kiszinezte magának. Hallotta az ő Mariskája zengzetes hangját, amint szemrehányások helyett édes szerelemről beszél, érezte forró leheletét s szép, formás, finom testének ingerlő voltát, amint az hozzá simul, hozzá forr. . . .

Türelmetlenül, idegesen, fáradtan fordul meg ágyában s forró fejét meg-megtapogatja két kezével, mintha elüzni akarná az izgató, bűnre csábító, sátni képeket.

— Adj nyugalmat lelkemnek s altass el édes Istenem. Mutasd meg a helyes utat, édes Jézusom . . .

És a Megváltó szellemével hajnaltájban elszunnyadott.

Édes, vigasztaló, megnyugtató álma volt. Megjelent előtte a lourdesi Madonna, hófehér szűzi ruhájában s égszínkéek övvel derekán. Kezében egy palmaágot tartott, melylyel megsimogatta Ernő homlokát s ajkaival e szavakat rebegte: »Menj vissza otthonodba, a feleségedet már otthon talárod. Fogadj szót neki.«

Mintha új ember volna, olyan friss jókedvvel kelt föl másnap s mivel sem tűnődve, sietve utnak indult.

— Hiszen a Madonna parancsolja!

Egy kicsit dobogott a szive, mikor otthon az ajtókilincsre tette a kezét.

Pedig nem volt oka aggodalomra.

Mariska, mint a megtért bűnöst, tárt karokkal várta.

— Isten hozott!

Ernő zavarba jött, fülig pirult. Azt hitte, hogy ez a köszöntés is valami czélzás, s azért hirtelen befogta Mariska száját.

— Nem, nem. Biztositlak. A magam jószántából jöttem. Megtértem hozzád s e perctől kezdve a tied leszek egyedül.

* * *

Igy történt. Akik a fiatal házaspárt ismerik, tanuskodhatnak mellettem, hogy igaz dolgot meséltem el.

Csak hogy a gonosz nyelvek már megint rossz dolgokat kezdenek suttogni. Azt híresztelik, hogy Domonkos csak színleg lett istentagadó, valóságban tovább folytatja tulzásait, csak hogy most már óvatosabban s nagy titkolódzással.

Persze, bajos dolog már az ilyen betegségből egészen kigyógyulni.

Figyelmeztetjük tisztelt tagtársainkat, hogy az alapszabályok értelmében mindazokat, kik áprilisi illetékeiket legkésőbb június hó 1-éig be nem fizetik, törülni leszünk kénytelenek.

Az igazgatóság.

Köszönetnyilvánítás.

A Budapest-keleti pályaudvaron tolatás közben történt balesetem alkalmával ballábam négy ujját elveszítvén, a »Kitartás« azonnal segítségemre sietett és nemcsak a nekem járó 280 korona kártérítési összeget utalványozta ki, hanem mig balesetem letárgyaltatott a fenti kártérítési összegre, tekintettel beállott szorult anyagi helyzetemre, 100 korona előleget utalványozott ki számomra.

Miért is fogadja a »Kitartás« tekintetes Igazgatósága őszinte köszönetemet.

Kelt Budapesten, 1900. április 28-án.

Huber Ferencz
mint tanu.

Klein Henrik
kocsitisztító,
Budapest-keleti p. u.

A »Kitartás«-egyesület tekintetes Igazgatóságának.

Munka közben baleset folytán jobb szememet elveszítvén, habár csak február óta voltam tagja az egyesületnek, önköztől mai napon az alapszabályszerű kártérítési összeget 500, azaz ötszáz koronát levonás nélkül megkaptam.

Fogadják ezen nemes emberbaráti eljárásukért hálás köszönetemet.

Budapest, 1900. május 21-én.

Előttünk:

Bankos Károly,
Kölcsey Zsigmond
mint tanuk.

Németh Béla,
lakatos az Eisele-gyárban
Budapesten.

Helyi iparkiállítás Baján. A bajai ipartestület június hó 10-től 24-éig helyi iparkiállítást rendez, melyen csakis Baján előállított ipari termékek mutathatók be. Célja a kiállításnak: felhívni az ottani és a környékbeli nagyközönség figyelmét arra, hogy a külföldről behozott ipartermékek helyett ott helyben előállított, versenyképes iparcikkokkal előnyösen fedezheti mindenki szükségletét. A kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán a m. kir. Technologiai

Iparmúzeum is résztvesz ezen kiállításban, s ez alkalommal a kis-iparosságra nézve igen tanulságos és a kis-ipar gyakorlásánál előnyösen felhasználható ipari szerszámokat, fa- és fémipari szakrajzokat, kisebb kézi fa- és fémmunkáló gépeket fog bemutatni.

A zónatarifa reformja. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a képviselőház néhány hét előtti ülésén tartott nagyszabású beszédében többek között bejelentette a személy- és podgyászdíjszabásnak reformálását, melylyel már egy rég érzett s már igen gyakran kifogásolt hibáját a zónatarifának óhajtja megszüntetni. Ugyanis a zónatarifa mostani szervezetében csak a szomszédos és a távolsági forgalom fejlesztését mozdítja elő különösen, míg a középtávolságban a fejlődés nagyon hátra maradt. Ezen az állapoton a volt keresk. miniszter idejében végrehajtott reformja a zónatarifának nem változott semmit sem, minthogy ez a reform csak az utolsó zónák és gyorsvonatok árának fölemelését rendelte el a magasabb kocsiosztályokban. Az a reform, a mit Hegedüs keresk. miniszter bejelentett a Háznak, sokkal alaposabb s mindenesetre jelentékenyen hozzá fog járulni ahhoz, hogy az annyira elhanyagolt középtávolságok forgalma is élénküljön. A keresk. miniszter ezuttal a 3-14. zónákat le fogja szállítani és egyuttal ki fogja tolni. A leszállítás és a kitolás mértékét nem jelezte, de hangsúlyozta azt, hogy a továbbiakra nézve nem lesz lényeges áremelkedés. A másik nem kevésbé fontos reform az árudíjszabásokat illeti, melyeket a Dániel-féle módosítás alkalmával jelentékenyen fölemeltek. A módosítás itt abból fog állani, hogy a miniszter a súlyrendszert hozza be, de azért a zónákat meghagyja. Így a közeli távolságra olcsóbb lesz a podgyászdíjszabás és az emelkedés is arányos és méltányos lesz.

Külforgalmunk. A monarchia külső kereskedelméről szóló havi kimutatás szerint április hónapban a behozatal 132·8 millió koronát tett, vagyis 4 millióval kevesebbet, mint a múlt év megfelelő szakában, a kivitel pedig 146·2 millió koronára rugott, vagyis 5·6 millióval kevesebbre, mint a múlt évben. E szerint a kereskedelmi mérleg áprilisban 13·4 milliónyi aktívummal zárult a tavalyi 15 milliónyi aktívummal szemben. Január 1-től április 30-ig a behozatal 564·3 millió koronát tett, vagyis 20·8 millióval többet, mint a múlt év ugyane szakában, a kivitel pedig 570·3 millió koronára rugott, vagyis 1·3 millióval kevesebbre, mint a múlt évben. E szerint a kereskedelmi mérleg a folyó év első négy havában 6 milliónyi aktívummal zárult a tavalyi 28·1 milliónyi aktívummal szemben.

A bécsi városi vasut villamos üzeme. Az osztrák vasuti miniszterium a Siemens és Halske céget tudvalevőleg már hosszabb idő előtt bizta meg a bécsi városi vasuton alkalmazandó villamos üzem körüli kísérletek eszközésével. Ezen kísérletekre a külvárosi vonal Michelbeuern-Heiligenstadt közötti vonalszakasza szolgálna és az előmunkálatok jelenleg már befejezésükhöz közelednek. Jelenleg 8 kocsinak villamos berendezésén dolgoznak, mert ilyen hosszúra szánták a próbavonatot. A próbamenetek előreláthatólag — mint jelentik — folyó év májusában vagy júniusában lesznek megkezdhetők.

REGÉNY-CSARNOK.

A ki nem tudott kettőt szeretni.

Regény.

Irta Halévy J. (Folytatás.)

Szèrignan csak november 10-én hagyta el Le Mans-t; addig majd minden estét Lemucheék házában töltött, de soha többé nem volt szó szerelemről Criquette és ő közte.

Indulása előtti estén is jött, mint rendesen, hajnalban már útban kellett lenni. Búcsút vett mindnyájuktól. Megölelte Klementint, azután kezét nyújtotta Criquettenek.

— Csókolja meg! — mondta egyszerre Klementin néni könnyes szemmel. Etiènne megcsókolta Criquette ajkait.

Tizenkét nappal ezután Marczel elesett, Etiènne nem sebesült meg.

Az első zászlóalj, melyből csak 150 ember maradt életben, először Poitiersbe, azután Toursba és végre december 23-án ismét Le Mansba vezényeltetett megerősítés végett; éjjel, félig holtan a hidegtől és kimerüléstől, érkeztek Le Mansba.

Két irgalmas nővér vezetése alatt a pályaudvar legtágasabb várótermét kórodának rendezték be, úgy hogy a betegek és sebesültek mindjárt, a mint a vonatot elhagyták, az első segélyben részesültek. Sokan a város hölgyei közül segédkeztek az orvosoknak, és ezen önkéntes ápolónők közt Criquette legtevékenyebb, legszelidebb és legbátrabb volt. A nővérek egyike Criquettet, ki éjjel-nappal ernyedetlen türelemmel működött, különösen megkedvelte, egyszer azt mondta neki:

— Önt igazán apácának teremtette a jó Isten!

— Magam is egykor azt gondoltam, nővér — felelt Criquette — de a sors más irányban sodorta életemet, amit már sokszor megbántam.

Criquette épen köpenyében burkolt egy dragonyost s kikísérte őt, midőn a zuávok megérkeztek. Criquette tudta, hogy Szèrignan is köztük van, két levélkét kapott tőle, egyiket Meungból, a másikat Toursból. De kapott egy másik levelet is Párisból, ama levelek egyikét, melyeket a léghajókából, még nedvesen az égi harmattól, a vidéken a földre szórták. Paszkal irt neki.

Criquette meglátta Szèrignánt, egy vasuti kocsijában állt, oda sietett és segítette őt a leszállásnál, mert támaszkodnia kellett.

— Ön reszket, — mondta Criquette.

— Csak egy kis láz, az nem nagy baj, a hideg okozta. De miért van ön itt?

— Hogy önt fogadjam, ápoljam, ha beteg; jöjjön, majd elmondok önnek mindent.

Egy padhoz vezette őt a kályha közelébe, leültette s nagy csésze forró huslevest hozott neki, melyet a falhoz támaszkodva lassan megivott. Criquette mellette állt.

— Ne beszéljen — csak igyék és pihenje ki magát, melegedjék.

A baj csakugyan a hideg következménye volt és nemsokára elmúlt, mihez Criquette jelenléte is nagyban járult.

Több katona is jött és a kályha mellé ült.

— Már egészen jól érzem magam, — mondta Szèrignan.

— Hová fog most menni?

— Zászlóaljunk a városban lévő laktanyába vezényeltetett, de nekem 24 órás szabadságom van, azt otthon akarom tölteni Louvercyben; irtam a jószágigazgatónak, jöjjön el értem. Vajjon megkapta-e levelemet?

— Majd megnézem, itt van-e?

— Majd később — maradjon itt — szenteljen nekem néhány percet. — Olyan boldog vagyok, hogy viszontláthatom!

— Én is nagyon örülök!

Szegény — nagyon is boldog volt! Lassan vonta vissza kezét — pedig milyen szívesen hagyná Szèrignan kezei közt. Tudta, hogy le kell győznie azt az érzelmet, mely rajta erőt akart venni; tudta, hogy valamit közölnie kell vele, s gyors elhatározással mondta:

— Az ön távolléte alatt levelet kaptam tőle.

— Hol van ő?

— Párisban.

— És mit ír önnek?

— Hogy még mindig szeret engem mindennek daczára, ami történt, mindig csak engem szeretett és nálam nélkül nem tud élni. Esdve kér, bocsássak meg neki; a mint csak lehetséges, el fog jönni.

— És akkor mit fog tenni?

— Hogy utasíthatnám el, ha egyedül van és boldogtalan? Hiszen ő sem utasított el, midőn elhagyottan hozzá menekültem. Tehetnék-e egyebet, minthogy megbocsássak neki?

A jószágfelügyelő megjelenése félbeszakította a beszélgetést; már régen kereste a grótot, de a nagy zür-zavarban nem találhatta meg.

Criquette egyedül maradt s folytatta áldásos működését a kórodában, de nem tudott többé szabadulni ama gyöttrő gondolatoktól, melyek agyában forrongtak. Azt kérde magában, vajjon lesz-e még valaha boldog az életben és honnan jönne az a boldogság, — azon férfitől-e, ki Párisban van s ki egykor mindene volt, avagy ettől, ki az imént búcsút vett tőle, s ki szívét elfoglalta.

Hát az a kétely, mely annyira gyötörte, nem-e a legvilágosabb, legkegyetlenebb felelet? Derék, becsületes, igazlelkű szüleitől nyílt, a becsület- és kötelességérzet iránt fogékony lelkületet örökölt. Egykor azt mondta Paszkalnak: »Itt vagyok — ölelj magadhoz mint feleségedet.« — Az egész életre odaadta magát — szabad-e most visszakövetelnie, ami az övé volt? . . . Hogy mondhatná ő Paszkalnak: »Már nem szeretlek — mást szeretek — és ez a másik itt van, — te szegény vagy — másik gazdag!« Ajkai sohasem mondhatnák ki ilyen szót — nem — soha, soha! Azt érezte, hogy azé nem lehet többé, kit egykor lelke, szíve minden erejéből szeretett, de azé sem szabad lennie, akit most szeret. Egykor merész bátorsággal átengedte magát első szerelmének, de a második szerelem ellen föllázadt becsületérzete és szívének tisztasága.

Mindamanyomor és szenvedés közepette, melyek mindig kísérői a háborúnak, Criquette lelkét csak egy forró vágy töltötte el: segíteni, enyhíteni, a mennyire hatalmában áll. Most nem akarta magát elevenen eltemetni, mint egykor Beauvaisben, a zárda falai mögé, — nem nélkülözésteljes, feláldozó életre vágyott, melyben másoknak segítve, másokért fáradva, nem volna ideje érezni, hogy szíve kétfelé szakadt.

Akkor az ő saját fájdalmát nem viselné magában, embertársai szenvedéseibe merülne el az is.

A következő két hét alatt majd mindennap találkozott Szérignan gróffal Klementinnél. Alig mert

Január 16-ikán heves ütközet volt, mely két óráig tartott. A németek aznap nem bírtak előre nyomulni; a francia csapatok estefelé rendben visszavonultak Jorébe. A zuávok és egy másik gya-

Pihenés.

vele beszélni, ránézni. Attól megkimélte őt a sors, hogy még egyszer búcsút vegyen tőle. Január 8-ikának éjjelén az első zuáv-zászlóalj parancsot kapott, induljon hajnalban Joré-l'Evêquebre s ott foglaljon állást Gougard tábornok parancsnoksága alatt.

logzászlóalj borzasztó veszteséget szenvedett. Szérignan most is sértetlen maradt.

Másnap reggel mind fegyverben álltak. Érezték, hogy a döntő óra közeledik. A győzelem először a francziák részére hajolt, de két órakor si-

került a németeknek Avours magaslatát elfoglalni; a zuávok, kik a faluban a támadás-jeladásra vártak, egyszerre látták, hogy a francia csapatok futásnak eredtek, míg roppant mennyiségű német

Az egész sereg előre nyomult a németek golyózaporában és sikerült neki a magaslatot ismét visszafoglalni, de a katonák kétharmadrésze halva és haldokolva hevert a hóban.

M á j u s.

gyalogság a magaslatot elfoglalta. Azt vissza kellett foglalnia avagy a csata veszve van.

Gougard hirtelenében összeszedte csapatait, maga vette át a főparancsnokságot, élére állt és kiáltott: »Előre, Isten és a hazáért!«

Szèrignan Etienne grófot is találta az ellenség egy golyója; először csak erős csapást érez jobb karján, a fájdalom nem heves, tovább halad, de karja egyszerre erőtlennül lehanyatlik, kezét vér borítja. Erejét fogyni érzi s egy fához támaszko-

dik, vagy husz lépésnyi távolságban lát egy félig rombadólt épületet s mellette ócska félszert, hol egy csomó szalma van; minden erejét összeszedve, odáig vánszorgott s amint odaér, eszméletét veszítve, összerogy. A golyó szétszakított egy ütőeret; erős vérömlés következett be. A nap vége felé járt, Szèrignan még hallja a távolban, hogy támadásra fujnak . . . Hallja a vezényszót, de aztán már nem hall semmit s ott fekszik egyedül, elhagyatva, feledve a hideg, fagyos éjben, az ócska félszer alatt.

XVII.

Ott találta őt egy óra múlva a küzdőtéren czirkáló őrzőket az ápolók kíséretében, kik hordágyakkal és lámpásokkal sebesülteket kerestek.

— Itt is van egy — kiáltott a katona az ápolóknak.

— Hol?

— Itt a félszer alatt — oh, ez nem sebesült, ez halott. Már nem mozdul.

— Nem halott, ujjait mozgatja. Majd elvisszük.

A hordágyra emelték és a kórodába vitték, melyet Jorében, az apácák iskolatermében berendeztek. Mikor odaértek, Szèrignan két bajtársa épen kilépett a kórteremből, hol sebeiket bekötötték; megismerték és megszólították Szèrignánt, de az nem mozdult; azt hitték, hogy halott s távoztak.

Mikor Le Mansban a kaszárnya udvarán kiszálltak a kocsiból, egész tömeg körülfogta őket, szülők és rokonok, kik aggódva kérdezősködtek az övéik után. Criquette is ott volt, nagynehezen jutott a sebesültek közelébe.

— Gróf Szèrignan? — kédé halkan.

— Szèrignan!

Eppen hozzá akarta tenni: »Ö az elesettek közt van«; ekkor látta, milyen gyöttrő aggodalommal emeli rá Criquette nagy fekete szeméit s a kegyetlen felelet elmaradt.

— Megsebesült — mondta.

— Sulyosan?

— Attól tartok.

— Láttá őt?

— Épen mellettem elvitték a kórterembe.

— Melyikbe?

— Az apácákhoz, Jorében.

Sulyosan megsebesülten fekszik Jorében! Criquette egy pillanatig gondolkodott, aztán hazasietett. Hét óra van; Klementin tudja, hogy a pályaudvarra ment tudakozódní, s kiáltja, midőn meglátta: — Hallottál valami hírt róla?

— Nem, semmit. De mindjárt visszamegyek. Sok sebesültet hoztak s megígérttem az apácáknak, hogy ott töltöm az éjt.

— De még nem is ettél.

— Nem vagyok éhes, kérem, ne tartóztasson.

Szobájába siet s olyan melegen felöltözik, amint csak lehet, mert borzasztó hideg van; pár perczel később ismét útban van, nagy köpenybe burkolva, fejét meleg kötött kendővel bekötve.

Jorébe megy. De már a város kapujánál feltartóztatják; ott leirhatatlan zürzavar uralkodik; katonák, sebesülteket szállító kocsik, butorral megpakott talyigák, asszonyok siró gyermekekkel karjaikon, parasztok, kik barmaikat hajtják a városba, az ellenség elől menekülve, mind tolakodik, lökdösik.

Vagy husz katona áll a kapuban; aki be akar jönni, azt kikérdezik, aki ki akar menni, attól igaz-

zolványt kérnek, Criquettenek nincs igazolványa, menjen a városházára és kérjen magának.

— Oh bocsásson ki! Esedezik. Joréba megyek. Ott fekszik sulyosan megsebesülve a fivérem. Az irgalmas nővérek kórodájában van — kérem — bocsássonak el!

— És így, egyedül akar menni?

— Oh nagyon jól ismerem az utat. Kérem!

A katona utat nyit neki. Igen, ismeri azt az utat. Hányszor sétált, a boldogság napjaiban, Paszkal karján a közeli Joréba; ugyanazon topolyafák árnyában, melyek most fenyegető éjjeli rémekhez hasonlóan előtte meredeznek! Most sötét éjjel siet Jorébe, egyedül s nemsokára egy csapat katonával találkozik. Sok sebesült van köztük, kik csak nagy bajjal vánszorognak, némelyik erőtlenül leroskad az útszélen s ott marad a keményre fagyott havon. Mindegyik csak magára gondol, senki sem törődik Criquettel, ki az egy órai utat pihenés nélkül megteszi. Tudja, hogy az irgalmas nénék háza az utca balfelén áll a templom előtt; emlékszik, hogy egyszer arra ment Paszkallal, mikor a gyermekek kijöttek az iskolából. (Vége következik.)

Amerikai élez-lapokból.

Szót fogadott.

A mama: Miért engedted magad megcsókolni? Hát nem mondtam neked mindig, hogy meg kell tanulnod nem-et mondani?!

A leány: Hiszen azt mondtam! De azt kérdezte tőlem, hogy megharagudnám-e, ha megcsókolna?

A kis ártatlan.

Fiatal ügyvéd: Meg kell végre értenünk egymást. Mondja meg nekem igazán, bűnös-e vagy sem?

Fogoly (méltatlankodva): Az Istenért, uram, — csak nem hiszi, hogy ha igazán bűnös volnék, olyan semmi fiskálisért küldtem volna, mint maga!

A kisebbik baj.

A férj: Berta, azt hiszem, betörők járnak odalenn!

A feleség: Pszsz! Hadd végezzék el a dolgukat. Nem üthetünk lármát, mert a szakácsné fölébred, behív két rendőrt, ezek fölfalnak a konyhában mindent, s aztán mit eszünk holnap reggel?!

Gyerek-ész.

Éva: Mama a szomszédék Tillieje mindig tiz centet kap, ahányszor csukamájolajat vesz be.

Mama: És mit csinál a pénzzel?

Éva: A kis pénztárba teszi s mikor 50 cent egybegyűlt, az anyja csukamájolajat vásárol rajta.

Aggasztó tünet.

— A feleségem azt mondja, nem kíván uj kalapot pünkösdre és ez komolyan aggaszt.

— Talán félsz tőle, hogy az elméje kissé megzavarodott?

— Dehogy; hanem attól félek, hogy kerékpáron, vagy zongorán jár az esze.

Megtartotta a szavát.

Az orvos: Nos, hogy van?

A beteg: A rheumám a bal karomból átment a jobb karomba.

Az orvos: Kitünő! Ugy-e megígérttem, hogy kikergetem a balkarjából!

ISMERETEK TÁRA.

Krokodil-temető.

A régi egyiptomiak tudvalevőleg szent állatnak tartották a krokodilt és ez okból a krokodilokat haláluk után bebalzsamozták és eltemették. Tuttun egyiptomi falu közelében nemrég ráakadtak egy ilyen krokodil-temetőre, melyet, kezdve az apró tojásból alig kibújt krokodilokon egészen a teljesen kifejlett 13 láb hosszú példányokig, a krokodilusok ezrei töltöttek meg. Egyes tojásokat és testrészeket is külön temettek el. Sok koporsóban a krokodilok papyrustekercsekbe becsavarva heverték, melyek görög betűs feljegyzésekkel teleírva az ókori kutatások szempontjából nagyon becses anyagot képeznek.

A csók eredete.

A szerelmi csók az újabb találmányok közül való. Sem Homer, sem Heziod nem emlegeti a mai értelemben vett csókot. Hektor nem csókolja meg Andromachéját, a mikor örökre el akar tőle bucsuzni, Páris sem ad csókot Helenának. Odisszeusz sem Kalipszótól, sem Círcétől nem tanulta meg, hogy mi a csók, és mikor hazatért, feleségét, Penelopét, csak öleléssel üdvözölte, nem pedig csókkal. Tudvalevő, hogy a japániak még ma sem ismerik a csókot. *Lombroso*, a híres turini fiziologus, a tűzföldiekre vezeti vissza a csók eredetét. A tűzföldi asszonyok anyai szeretetüket ósrégi időktől fogva azzal fejezik ki, hogy csókot nyomnak gyermekük orcájára. A tűzföldiek nem ismerik a poharat s valahányszor inni akarnak, lefeküsznek a forráshoz és nádszállal vagy szalmaszállal szívják föl a vizet. Az ivásnak eme rendszere mellett a tehetetlen tűzföldi csemetéknek szomjan kellene halniok, de anyjuk úgy segít rajtuk, hogy száját televeszi vízzel, aztán ajkát a gyermek ajkához szoritja és így itatja. Ugyanígy járnak el a madarak is, amelyek fiókjuk föltátott csőrébe öntik a vizet, amelyet ők maguk szedtek föl csőrükkel. A tűzföldieknek ebből a szokásából fejlődött ki a csók, amely tehát *Lombroso* szerint tulajdonképpen atavizmus s amely az emberi fejlődésnek őskorára emlékeztet, amikor még nem diadal-maskodott a nő az anyán, a szerelem az anyaságon. *Lombroso* többnyire merész következtetéseiben, de ez a föltevése nagyon valószínűnek látszik. A régi rómaiak egészen másképpen magyarázták meg a csók eredetét. Ők azt mondták, hogy a csókot a férjek találták ki, akik az ajk érintésével meg akartak győződni, vajjon az asszonyok nem ittak-e távol-létükben bort.

Természetrizsi levélnyomó.

Hogy mindig kitalál az élelmesség valami újat, azt a legújabb német találmány erősen bizonyítja. Ez egy üvegből való félgömb, amelyben spiritusz vagy más preparáló folyadék van, s abban valamiféle preparátum tartózkodik. Növény, ázalag, gyík, pillangó, kigyó vagy más efféle. S ez az üvegfélgömb levélnyomó, s a természettudósoknak nagy öröme van benne, nemcsak azért, mert csinos disze az íróasztalnak, hanem azért is, mert előmozdítja a természetrizsi tudomány népszerűsítését is. Egy természettudós hívta fel a figyelmét az ilyen levélnyomók készítésére annak a müncheni társaságnak, amely aztán terjeszti az új találmányt. A tudós ur félgömbalaku preparátumédényt látott valahol, amely

nyílásával üveglapra volt ragasztva, s ez adta neki a levélnyomóhoz az ideát.

Az állatok multja, jelene, jövője.

Schoppenhauer, aki nagy barátja volt az állatoknak, úgy vélekedett, hogy az állatnak csupán jelene van, multról és jövőről nincs tudata. Ezt kétségbevonják s a czáfolók esetekkel igazolják álláspontjukat. A kutya például, amelylyel rosszul bántak, kerüli a bántalmazóját, ellenben siet ahhoz, aki becézte és etette és pedig az élvezett szeretetre való visszaemlékezésből és annak a szeretetnek a reményében, ami vár rá. De beszélnek még hatásosabb esetről is. Egy papagály, amely sokáig egy dél-amerikai spanyol család birtokában volt, német házba került. Coco volt a neve s régi gazdájánál rendkívül vidám, fecsegő ficzkó volt, új otthonában ellenben, ahol németül beszéltek, egyetlen szót sem csikarhattak ki belőle. Tizenkét esztendő múlt el így. Akkor egy napon a német családhoz spanyol ember jött látogatóba. Coco figyelmét megkapta a spanyol szó, érdeklődni kezdett a beszélgetés iránt, izgalma egyre nőtt, szárnyaival csapkodni kezdett, a legnagyobb megerőltetéssel hirtelen egy csomó spanyol szót rikácsolt el és e közben egyszer csak holtan bukott le kalitkája állványáról. Szívshűlés érte. A hangok, amelyeket annyi esztendő óta nem hallott, olyan örömet okoztak neki, hogy ebbe az örömbe belepusztult.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Figyelmeztetés! Kérjük a tisztelt tagokat, hogy minden egyes befizetésnél a tagkönyvecske számát okvetlenül felírják a seck- vagy utalvány-lapokra, mert különben a nehézkes kezelés miatt könnyen megtörténhetik, hogy igényeik csorbát szenvednek.

Az özvegyek szigete. A norvég parton van az Aarlud nevű kis sziget, mely egy idő óta arról nevezetes, hogy kizárólagosan özvegyek lakják. Ezek az asszonyok nem önként választották a száműzetést, hanem abba ép oly sajátságos, mint szerencsétlen körülmények folytán jutottak. Pár hét előtt még harmincz halász családotól lakott Aarlud szigetén. Ekkor közeledett a tojásgyűjtés ünnepe, melyet a szigeten minden tavasszal megtartanak. A résztvevők egyike egy hangesundi férfi volt, ki mi-alatt a tojásgyűjtésre előkészületeket téve, kötelét egy sziklán megerősítette, hirtelen félrelépett, lezuhant a mélységbe és szörnyet halt. Minthogy a szigeten tizenegy év óta nem fordult elő haláleset, az egész község nagy gyászba borult és elhatározta, hogy a jövevény temetésén Hangesundban mind a harmincz aarludi családapa részt vesz. Feltették a koporsót egy halászbárkára, melyen a halott családtagjai és az összes gyászolók helyet foglaltak. Szerencsésen elérték a szárazföldet, de már a temetés alatt irtózatosszélvihar kerekedett, mely a tengeren toronymagasságra korbácsolta fel a hullámokat. Az aarludi halászok ennek daczára a temetés után azonnal utra keltek, de sohasem értek haza. A bárka és vele együtt a harmincz halász a borzasztó vihar-

ban elmerült és holttesteiket másnap a part közelében találták meg. A katasztrófa hírére Aarlud szigetén szörnyű jajveszékelés támadt. Egy éj alatt a sziget összes asszonya özvegy lett, kik árváikkal együtt kereset nélkül állanak. A kenyérkeresőiktől megfosztott családokat egyelőre a norvég kormány segítyezi.

A Szajna titka. A párisi rendőrség hivatalos statisztikája beszámol azokról az állatokról, amelyeket a múlt év folyamán Páris területén a Szajnából kihuztak. Ime a jegyzék: 2021 kutya, 977 macska, 647 patkány, 507 szárnyas háziállat, 3066 kiló vágott hus (amelyet valahol bizonyára ilyen módon konfiskáltak), 210 nyul, 25 juh, 2 csikó, 66 malacz, 5 sertés, 1 papagály, 609 különféle madár, 3 róka, 150 galamb és 3 sündisznó. — A vizből kihuzott emberekről persze nincsenek adatok ebben a statisztikában.

A megfagyott orr. Dumas Sándor, francia író, téli időben Szent-Pétervárott időzván, korcsolyázni ment. Mikor azután hazafelé indult, utközben több ismeretlen ember odaszólt neki: *nosz* (az orra!). Dumas azonban nem tudván oroszul, nem értette meg e figyelmeztetés jelentőségét. De azután találkozott egy emberrel, aki rápillantott az arczára, azután kapott egy marék havat, megrohanta és veszettül dörzsölni kezdte az orrát.

Ezt a mulatságot, írja Dumas, nagyon alkalmatlannak találtam, s kihuzva kezemet a zsebemből, ökölcsapást adtam az embernek, a melytől tiz lépésre gurult. Szerencsétlenségemre, vagy inkább szerencsémre éppen abban a pillanatban ért közelembbe két paraszt, kik miután egy másodpercig vizsgáltak, rám rohantak s védekezésem mellett is leszorították karjaimat, miközben az, akinek előbb oly erős ütést adtam, újra fölvetett egy marék havat s nekem szaladt s fölhasználva védtelen állapotomat, hozzáfogott újra a dörzsöléshez. De ha karjaim fogva voltak is, nyelvem szabad volt; azt híven, hogy valami tévedésnek vagy áruháznak vagyok áldozata, segítségért kiáltottam minden erőmből. Egy katonatiszt oda szaladt s kérdé, mi bajom.

— Hogyan uram, kiáltottam, nem látja, mit tettek velem e kópék?

— Ugyan mit?

— Hóval dörzsölték az arczomat! Ön talán jóizü tréfának találná az ilyesmit ilyen időben?

— De uram, hiszen azok nagy szolgálatot tettek önnek, felelt a tiszt.

— Hogy-hogy?

— Önnek kétségtelenül meg volt fagyve az orra.

— Az irgalmát! kiáltottam s kezemet rátettem fenyegetett orromra.

— Uram, szólt most valaki a tiszthez, figyelmeztetem, hogy az orra fagy.

— Köszönöm uram, felelt a tiszt, mintha a legtermészetesebb dologról volna szó s fölkapva egy marék havat, ugyanazt cselekszi, amit velem tett előbb az a szegény ember, kit oly brutálisan jutalmaztam.

— Tudja meg uram, folytatá a tiszt, e jó ember nélkül önnek nem volna többé orra.

— Akkor bocsánat uram . . .

A burgonya-rendjel. Kevesen tudják, hogy a föld jóizü gyümölcse, a burgonya, egykoron rendjel alapítására adott alkalmat. 1842-ben történt ez, amikor I. Miklós czár minden alattvalójának, aki különösen jó burgonyát termelt, külön e czélra vert arany vagy ezüst érmet adott. Ezt az érmet Oroszországban burgonya-rendjelnek nevezték.

A leghosszabb vonat. Az amerikai Union Pacific vasuton közlekednek a világ leghosszabb vonatai. A Cheyenne és Sidney közötti vonalon, mely összesen 163 km. hosszú, hetenkint háromszor egy 94 kocsiból álló szénvonatot indítanak utnak, melynek súlya 4800 tonna. Ezt az óriás vonatot egy 190.000 kgr. súlyú rendkívüli mozdony huzza. Ugyanez a társaság Archer és Egbert közötti vonalon ujabban 134 kocsiból álló vonatot járat, mely megterhelve, 7765 tonnát nyom. Ez az 1850 méter hosszú vonat a világon a leghosszabb. A mozdonyt a legutolsó kocsival telefon köti össze.

Állatsereglet a rendőrségen. Aubervilliers francia városkában a napokban egy rendőr látta az utcán, amint Mitra Stojanovics medvetánczoltató bosnyák leányát bántalmazta. A rendőr úgy találta, hogy ehez a bosnyáknak nem volt joga és följelentette. A bosnyákok megidéztek és ez másnap a rendőrbíró előtt neje és leánya, két hatalmas medve és két majom társaságában jelent meg. A medvék morogtak, a majmok dühösen vicsorgatták fogaikat, a rendőrbíró pedig, tekintettel az enyhítő körülményekre, a medvetánczoltatót egy kis rendutasítás után sürgősen elbocsátotta.

Az ok. Bukarestben a polgármesteri hivatalban mostanában alaposan revideálják a választókajstromát s azokat, akiket törölnek, hivatalos irással értesítik erről. A bukaresti Adeverulhoz a minap a következő érdekes irást küldték be annak illusztrálásául, milyen lelkiismeretesek a városi emberek az ő munkájukban. Szól pedig a magisztrátus írása következőképen:

A. Fanutza órnagy urnak.

Ezennel értésére adatik, hogy ön mostantól kezdve nem szerepelhet az első kerület választási kajstromában. Ennek oka, az ön nemrégiben történt elhalálozásában keresendő.

Ágyu-tolvajok. Watervletben, N. Y., az Egy-Államok arzenáljából elloptak egy spanyol ágyut, mely Santiagonál került amerikai kézbe. Az ágyut csak hetek múlva találták meg egy ócskavas-kereskedőnél, ki azt tiz dollárért vette meg.

Nem kürtölnek többé Párisban sem. A párisi rendőrfőnök most kiadott rendeletével megtiltotta a közuti kocsiknak és a magánosok egyéb járműveinek, automobiloknak, biciklistáknak a kürt használatát. Helyét a csengetyű fogja elfoglalni. Ami nálunk tudvalevőleg már évekkal ezelőtt megtörtént.

Iszákossági engedély. Michigan amerikai államban találták fel ezt a módját az államháztartás mérlegének a helyrebillentésére. Mint nálunk a vadászati engedélyeket, úgy adják ott ki az iszákossági engedélyeket öt dollár ellenében. Aki ezt az összeget lefizeti, az Michigan államban, ahol az iszákosság törvényben tiltva van, bármely pálinkásboltban, kocsmában vagy lebuiban leihatja magát a sárga földig és aztán akár az utcán is elterülhet, mint egy gabonás zsák és semmi bántódása nem leszen.

A burok szabadságharcza czim alatt rendkívül érdekes kis könyv jelent meg a »Pannonia« kiadásában (Budapest, VII., akácza-utca 22. sz.) Tamássy Béla tollából. E könyv tulajdonképen a burok történelmi fejlődését adja vonzó modorban. Ez most ugyszólván a legaktuálisabb olvasmány. A könyv maga megérdemli mindazon szimpathiákat, melyek most az egész világból a burok felé fordulnak. Ára mindössze 60 fillér.

M. Kir. Mezőgazdasági Múzeum. Budapestre utazó olvasóink figyelmét felhívjuk a m. kir. mezőgazdasági múzeumra, melynek gyűjteményeit nemcsak a mezőgazdák, hanem mindazok haszonnal és tanulsággal tekinthetik meg, kik a mezőgazdaság vagy valamelyik ága iránt érdeklődéssel viseltetnek. E múzeumban hasznos és kártevő állatok gyűjteménye, növénytermelési, kertészeti, gyümölcsészeti, szőlészeti, állattenyésztési, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési tárgyak, gép- és eszközmodellek, talaj- és műtrágya-minták, emléktárgyak, épület-modellek, statisztikai kimutatások stb. láthatók. A múzeum, mely a VII. ker., Kerepesi-út 72. számú házban van elhelyezve, a hétfői és ünnepeket követő napok kivételével naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig van nyitva és látogatása ingyenes.

Felhívás. Vörösmarty Mihály születésének 100 éves évfordulójára (1900 december 1.) a székesfehérvári Vörösmarty-Kör a magyar költők királyának leveleit akarja összegyűjteni és kiadni. Mint-hogy a nagy embereket egészen közel szemünk elé állítja azoknak baráti bizalomból eredő levelezése, azért Vörösmarty leveleinek gyűjteménye is irodalmilag értékes és érdekes forrásmunka lesz. A szakember tudja, hogy mily nehéz dolog az országban elszórt, legtöbbször kegyelettel őrzött ilyen műveleknek összegyűjtése. A Vörösmarty-Kör választmánya éppen ezért tisztelettel kéri, hogy nehéz munkájában kegyeletes kezek, továbbá szakférfiak, valamint a könyvtárak igazgatóságai a hazafias ügy iránt való lelkes buzgalomból vállaltva segítségére lenni sziveskedjenek. Minden, még a legkisebb (eredeti vagy másolt) levélkét is, vagy arra vonatkozó utasítást köszönettel fogad a választmány s kéri, hogy a küldemények a Vörösmarty-Kör titkárához, Czapáry László főgimn. tanárhoz küldessenek.

Homokszórás a vasuti vágányokon. A mozdonyokra szerelt homokszóró készülékből általánosságban csak akkor homokolnak, vagyis akkor növelik az adhaesiót, ha bármilyen okból helyenkint kerécsuszás áll be. Vannak azonban vasutvonalak, ahol a homokolást rendszeresen alkalmazzák rövidebb emelkedéseken és éles kanyarulatokban, mert csakis ezek, kis vonalrészeken létező akadályok okozzák azt, hogy a mozdonyok vonóerejét nem lehet kihasználni. Ilyen esetben egy pár kilométer vonalhosszra terjedő homokolást is célszerűnek kell tartani. Az eljárást még jobban lehet kihasználni, ha a mozdony után kis átmérőjű csövekből nagy sebességgel kiáramló kazánvizzel lemossuk a homokot a sinekről, mert a sineken megmaradó homok növeli a vonatellenállást. A Chicago Burlington and Quincy Railway a fellépő viszonyokat felderítendő, vonatellenállási kísérleteket végzett. Homokolás nélküli menetet és száraz sineket feltételezve, 100%-nak vették a megállapított vonatellenállási, homokszórást alkalmazva 7.5% vonatellenállás-növelést és ha elmosták a homokot, csak 2.9% növelést tapasztaltak. Ez már 20 kocsinál egy kocsi különbségnek felel meg. A felhasznált vízmennyiség okozta költségtöbblet alig jöhet számításba.

Nemzetközi vasuti konferencia Párisban. A Párisban 1900. szeptember 15-én megnyitott 6-ik nemzetközi vasuti konferencia napirendjéből a következő tárgyakat emeljük ki: I. szakosztály: Pályafentartás és építés; a sinek anyagáról; sin-

kapcsolás; keresztezések; a pálya fentartása nagyforgalmu vonalokon; hóakadályok; vashidak építése és fentartása. II. Mozdonyok és járművek: Mozdonyok nagy sebességű vonatok részére; acél és rudvas alkalmazása a mozdonyok és kocsik építésénél; kocsifék és kapcsolás; teherkocsik hordóképessége; villamos üzem; automotor járművek. III. forgalom: Vonatvilágítás; átmeneti tehervonatok; önműködő blockrendszer; a telefon használata; megfutamodott kocsiknál alkalmazandó óvrendszerek; kocsintézés stb. IV. Kereskedelem: számadásvezetés; vasuti leszámolási rendszer; árucsoportosítás; fogyasztási szövetkezetek vasuti kezelésben; a vám eljárás egyszerűsítése. V. Helyi-érdekű és harmadrangu vasutak: A másod- és harmadrangu vonalak közgazdasági haszna; ezek fejlesztésének módzata; fővonalak keresztezése; élelmi szerek szállítása; járművek és azok fűtése.

Palota aczélből. Chicagoból írják, hogy ott a japán trónörökös számára 3 millió dollár értékű palotát állítanak össze aczélből. Az aczélszerkezetre jönnek a gránit- és márványfalak; a palota 400 láb hosszú, 270 láb széles és 60 láb (20 m.) magas lesz és francia renaissance stílusban épül. A szerkezet tervét Shankland E. C. és R. M. a chicagói kiállítás egyik főépületének az építészei készítik, a légfűtés, szellőztetés, jégkészítés és villamos világítás berendezésével Wilkes Charles van megbízva. A palota 400 aczéloszlopon áll, melyeket beton-alapba igen mélyen bocsátanak a földbe. Azt remélik, hogy a ruganyos aczélszerkezetet nem dönti meg semmiféle földrengés. Ha ez bevalik, akkor ez a módszer hamar fog meghonosodni a földrengések által oly gyakran sújtott Japánban.

Mai gyerekek. X. ur kétszer nősült. Van egy tiz éves fia és egy tiz éves unokája. A két gyerek a minap összeveszett valamin, s az egyik így kiáltott a másikra:

— Fogd be a szádat és vedd tekintetbe, hogy apád is lehetnék . . .

Szándék és tett.

Mc Ginness: Mondd csak, Casey, nem adnál nekem egy pipára való dohányt?

Casey: (a munkáját folytatva): Persze, hogy adnék!

Mc Ginness: (miután egy darabig hiába várt): Hát akkor miért nem adsz?

Casey: Mert nincs.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük igen tisztelt tagjainkat, hogy a szerkesztői üzeneteket elolvasni sziveskedjenek, mert tekintve attól, hogy levelekre, levelezőlapokra, utalvány- vagy cheque-lapon tett kérdésekre többnyire itt válaszolunk s a beküldött pénzküldeményeket, ha több hóra küldetnek, itt nyugtázzuk, gyakran általános érdekű értesítéseket is adunk, bár névre szólunk.

Radó József, Ádámosok Péter, Nagy Pál, Dávid Pál, Szabadka. Kérjük úgy hátralékos, mint a folyó havi s az ezután esedékes havi tagsági illetményeket Schmidt Lajos máv. ellenőr urnál (Szabadka, Erzsébet-u. saját ház) fizetni. Üdvözlét. — *Glück Lipót, Csenger-Bogos.* Elszámoltuk 1900. május, júniusra. Üdvözljük. — *Dlábik József, Szent-Kereszt.* Beküldött 3 korona 40 fillérből 2 koronát május hónapra

könyveltünk el, miután csak mult év június hóban lépett be, tehát ez év juniustól kezdve kell havonként 3 korona 40 fillért fizetnie. Fölöslege maradt tehát 1 korona 40 fillér; sziveskedjék jövő hónapban csak 2 koronát beküldeni, ez által tagsági díja június hóra is kifizetve lesz. Juliustól kezdve azután kérjük havonta 3 korona 40 fillért küldeni. Üdvözlöt. — *Somody Imre, Kecskemét.* Elszámoltuk 155. sz. tagunk javára. Rendben van. Üdvözlöjünk. — *Zsebők István, Ács.* 3085. sz. tagunk javára 7 korona 40 fillért, 2743. sz. tagunk javára pedig 3 korona 40 fillért számoltunk el. Üdvözlöjünk. — *F. J. Miskolcz.* Igen, megkaptuk, üdvözlöjünk, küldöttünk. — *Gánzer István, Szombathely.* Elszámoltuk május és június hónapokra. Igen, kérjük Dobos urnál fizetni. Lapot kívánt czimre küldjük. Üdvözlöjünk. — *Antal Gyula, S.-A.-Ujhely.* Elkönyveltük májusra, küldöttünk, üdvözlöjünk. — *Jankovich Pál, Budafok.* Köszönjük ez uton is. Rövid idő mulva külön levelet írunk. Üdvözlöjünk. — *Egyházy János, Esztergom.* Tehát 1900. július hó végéig most már teljesen rendben van. Elküldöttük, reméljük megkapta. Szívélyes üdvözlöt. — *De Rivo József, Bród Sz./m.* Beküldött 13 korona 19 fillért megkaptuk, rendben elszámoltuk, külön levelet irtunk, reméljük megkapta, üdvözlöjünk. — *Kupecz András, Miskolcz.* Elszámoltuk áprilisa, üdvözlöt. — *Turtsányi Vilmos, Budapest.* Kérjük június 1-éig okvetlen rendezni, ellenesetben sajnálattal bár, de törülni leszünk kénytelenek. Üdvözlöjünk. — *Plóth Ignác, S.-A.-Ujhely.* Elszámoltuk 1900. április és májusra. Üdvözlöt. — *Kovács Mihály 712, Janicsko Ádám 3538, Likes András 3536, Kurázs Imre 3259, Uj-Arad (Csála).* Megkaptuk, rendben van. Jövöre kérjük tagsági díjaikat Varga Zsigmond intéző urnál fizetni. Üdvözlöt. — *Ujecz K. Ferencz, Hunyad-Dobra.* Beküldött 10 korona 40 fillérből 3 korona 40 fillért május hóra könyveltünk el; felesleg maradt tehát 7 kor. Sziveskedjék velünk posta fordultával tudatni, hogy hogyan, mely hónapokra könyveljük el. Üdvözlöt. — *Dávid József, N.-Szlajos.* Küldöttünk. Lapot kívánt czimre fogjuk küldeni. Üdvözlöjünk. — *Bedő József, Versecz.* Megkaptuk, elszámoltuk április és májusra. Külön levelet is irtunk. Üdvözlöjünk. — *Láng József, Temesvár-Józsefváros.* Cheque-lapot küldöttünk. Tagkönyvet már nem küldünk, miután minden régi és új tagunk „kötvényt” fog kapni; a kötvények már készülnek, 2—3 hét mulva minden egyes tagunknak el fogjuk küldeni. Üdvözlöjünk. — *Bartók Béla, Oroszka.* Szives értesítését köszönjük, beosztottuk, kért lapot elküldöttük; miután alapszabályaink már jóváhagyattak, kérjük most ismét lelkesen s eredményesen fáradozni. Üdvözlöjünk. — *Szűcs János, Medgyes.* Közölt határidőig szívesen várunk. Üdvözlöjünk. — *Péter Mihály, Kukujevce.* Szives értesítését köszönjük, megfelelően intézkedtünk, üdvözlöjünk. — *Futó Gyula, S.-Tarján.* Elszámoltuk május, júniusra. Üdvözlöjünk. — *Cziszik András, Lőrinczi.* Elkönyveltük 1900. április és májusra. Jövöre sziveskedjék tagsági illetékeit Kovács Imre máv. raktárnok urnál fizetni. Üdvözlöt. — *Vetlányi Antal, Arad.* Szívesen látjuk folyó hó 28-án, azaz hétfőn szerkesztőségünkben. Üdvözlöt. — *Holczreiter Ferencz, Nyékládháza.* Juniushónaptól kezdve havonként 3 korona 40 fillért kell fizetnie. Lapot Nyékládházára küldjük. Üdvözlöjünk. — *Gulyás Mihály, Győr.* Küldöttünk, kérjük azon beküldeni. Rendben van, üdvözlöjünk.

Keresk. törvényszékiileg bejegyzett kiegyezési iroda
Budapest, Bács, **Fellner és Goldschmid** Bács, Budapest,
BUDAPEST, IV., régi posta-utca 4.

Elvállalja fizetésektelen czégek kiegyenlítését, diszkrét és megbízható információkkal szolgál. Elfogad pénzügybehajtást illető megbízásokat, kultiválja a diszkrét kényes kutatásokat. Elvállal mérlegeléseket és az üzlet bármely fázisában mérvadó értesítéssel szolgál.

10.000 frt tiszta nyereséget

a legkisebb rizikó mellett elérheti bárki évenként, aki egy

biztos, és az egész Osztrák-Magyar birodalomban engedélyezett értékpapírok kihasználására alakult egyesületbe

mint tag — belép.

Havi hozzájárulás 6 frt, fél rész 3 frt.

Tagsági feltételeket (prospektust) ezen **nagyonszolid** egyesületre nézve ingyen és bérmentve küld (Porto: levél 10, kártya 5 kr.)

AMSTERDAM, A kereskedelmi és Nicolaas Witsenkade 13. hitelbank igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

Ajánlatok német nyelven kéretnek.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBE KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatam, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 korona 40 fillér.

Felfedeztem és százsoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecikkek-kereskedésben

Főraktár: Török József gyógyszerára, Király-utca 12.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: GÓTH GYULA, illat- és piperecikkek-nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, főtér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és szétküldési raktára **DOBÉ NÁNDOR,** uri-, női- és színházi fodrász Budapest, Nefelejts-utca 27

Czimbalmain az ezredéves kiállitáson kitüntette.

Szalon-czimbalmok

pedálos, barna vagy feketében, kitűnő erős csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kaphatók. — Alapos tanitást is elvállalok, havonta 8 frtért.

➡ Árjegyzéket bérmentve küldök. ➡

JEGESI GÉZA

műokleveles cimbalomkészítő és a vaskoronás cimbalom feltalálója

Budapest, VII., nefelejts-utca 43. sz.

készítési telepen